

**ОТВОРЕНО ОБРАЗОВАНИЕ: ИНОВАЦИИ И НОВИ
ВЪЗМОЖНОСТИ В ОКРЪЖЕН И РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС
(2014 – 2016 г.)**

Соня Иванова-Игнатова
Докторант, ФЖМК, СУ „Св. Кл. Охридски“

**OPEN EDUCATION: INNOVATION AND NEW OPPORTUNITIES
IN DISTRICT AND REGIONAL COURT – BURGAS (2014 – 2016)**

Sonya Ivanova-Ignatova
PhD candidate, Faculty of Journalism and Mass Communication

Абстракт: Настоящия доклад разглежда възможностите за откриване на нови хоризонти в образованието, въз основа на прилагане на образователни иновации в съдебната система. В изследвания период, Окръжен и Районен съд – Бургас разработват пилотна образователна програма с участие на бургаски училища, организират студентски практики, дни на отворени врати. Предмет на изследването ще бъдат новите идеи в образованието, приложени от двете съдебни институции.

Ключови думи: съд, образование, иновации.

Abstract: The current report examines possibility of finding in the education, by applying educational innovations in the Judiciary. The time between 2014 – 2016, the district and regional court in Burgas were creating a pilot educational program, featuring schools from Burgas. They organize student practices, open door's days. Subject of study will be the new ideas in the educational system, that implemented by two courts of law.

Keywords: court, education, innovation

**„Знанията в действителност са голямото слънце на небосвода. Неговите лъчи
разпръскват живот и енергия.“**

Даниел Уебстър

Образованието отваря своя хоризонт и поглед към нови идеи и форми на обучение. Предмет на настоящото изследване ще бъдат образователните иновации, които прилагат в практиката си, в периода 2014 – 2016 г., Окръжен и Районен съд – Бургас. Стремехът на двете съдебни институции е към предаване на нови познания на младите хора и откриването на иновативни обучителни форми. Ще се изследва научният проблем, водят ли тези нововъведения до по-голяма информираност на младите хора от една страна, от друга – създаването на имидж на съдебната институция и изграждането на репутация пред обществото. Включени са няколко case-study, като студентските практики, които прилагат в работата си с публиките Окръжен и Районен съд – Бургас; организирането „Дни на отворени врати“ и превръщането им в традиционна отворена инициатива на двата съда. Друг изследван случай в разработката ще бъде

въвеждането на пилотна образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ сред ученици, с цел превенция и повишаване на тяхната информираност за структурата, функциите и значението на съдебната власт в Република България.

Според Уикипедия, образованието обхваща преподаването и научаването на научни знания и специфични умения. За основна цел на образованието се смята и предаването на традиции между поколенията. Образованието е от значение и за икономическия напредък, подобрявайки човешкия капитал и създавайки възможности за въвеждане на нови технологии в производството.[1] Настоящия доклад изследва именно целта на образованието, да информира и образова младите хора, като приемници и последователи; създаване на допирни точки и изграждане на мостове на знанието между поколенията. С развитието на обществото се развиват и методите на възпитание и обучение; прилагат се нови форми. Една такава нова образователна форма е въведената пилотна образователна програма на Висшия съдебен съвет, която Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас прилагат в своята практика, в периода 2014- 2016 г. Според енциклопедията Уикипедия, ученето е целенасочен и рационално организиран процес за усвояване на социалния опит в неговата обобщена и систематизирана форма, като запазва своето основно свойство да води към прогресивни и относително трайни промени. Научният проблем, който изследва настоящата статия е, успяват ли двата съда да повишат информираността и знанията на младите хора, чрез образователните въведения. Един от разглежданите case-study е разработената пилотна образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ от Висшия съдебен съвет в Окръжен и Районен съд – Бургас. Друг case-study е традиционния „Ден на отворени врати“, който организират ежегодно двете съдебни институции.

Публичност и иновации – етимологични препратки

Образователният процес, като средство за предаване на информация излиза извън традиционните и класни форми; дава път на нови възможности за обучения. В стремежа си да стане достъпна и разбираема за публиките среда, съдебната власт търси нови форми на комуникация и образование. За да докаже своята публичност и откритост съда отваря вратите си за граждани.

Според тълковният речник „публичен“ означава „достъпен за всички; отворен за всички; който става в присъствието на публиката“.[2] Също според тълковния речник, значението на термина „иновация“ е „нововъведение; изменение в дадено явление“. Изразени чрез своя смисъл, тези две понятия откриват проявление в работата на двата съда, чрез прилаганите нови образователни форми и диалог с публиките. Разпространението на знанията и информацията за тях постепенно набира скорост във времето чрез печатната книга (1454 г.), вестниците (1605 г.), радиото (1900 г.), телевизията (1935 г.) и интернет (1983 г.). Комуникациите стават масови. Тази масовост на предаване на информация и изграждане на консуматорско общество, неангажиращо се с анализаторски задачи и лишено, поради липса на време или инертност, от изследователски способности, водят до търсенето на нови форми на предаване на информацията. Обществените процеси стават публични и общодостъпни. Според учения Христов, в процесът на стимулиране се използват такива стимули и инструменти, които да предизвикат най-близко до желаното поведение.[3] Водейки се от тази теория, в практиката си през 2014 – 2016 г. двата съда на Бургас – Окръжен и Районен, правят опити да достигнат до съзнанието на хората, стремейки се към осъ-

ществяване на контакт и близост с тях. Целта е това да доведе до познание на съдебната институция и нейната работа. Търсене на диалогичност с публиките и по-висока информираност на децата, учениците и студентите или бъдещото активно социално общество, което ще се развива, стъпвайки на тези знания. Според Цветкова информирането е процесът, чийто субект е получателят и именно от него зависи ефективността и резултата от информационния акт. Ученият приема информирането като съзнателно и активно действие на информиращия се.[4] Този процес се изследва в настоящия доклад, успяват ли с нови идеи и практики двата съда да провокират интереса на подрастващите към съдебните дела и институции, което да доведе до по-широкото им опознаване. Иновативността води ли до ефективност на информираността. За да се повлияе на публиките и да се насърчи техния интерес, безспорна роля и значение има авторитета на съдебната власт за младите хора.

Репутация и имидж на съдебната институция

За да говорим за откритост и разбиране на съда, трябва да се обърне внимание на изградения имидж на съда пред обществото, осъзнаването и разбирането на съдебния процес, което води след себе си и създаването на репутация, вяра в правотата и последователност. Според тълковния речник, значението на термина „репутация“ е „общественото мнение или оценката за някого; неговото реноме“. Синонимният речник прави препратки към „престижа, честта, доброто име, славата и известността“.[5] Репутацията, според Уикипедия, е мнението на определена социална група или в обществото като цяло по отношение на личностните достойнства или пък недостатъци на някого, тоест конкретна личност или за група от хора, както и за организации, според определени критерии. Репутацията може да се смята за компонент на идентичността.[6] Когато разглеждаме репутацията на съдебната институция, не може да не се обърне внимание на преобладаващите негативни обществени оценки. Съдът е обвиняем, че е затворена система, която не желае публичност, а от своя страна, това води до неразбиране на неговата функционалност. За да обърнат тези нагласи на обществото и заложените в него стереотипи, представите на младите хора, Окръжен и Районен съд – Бургас се стремят към откритост и отвореност в своята работа. Търсене на диалог с целевите публики, която комуникация да се трансформира в разбиране и превъзпитание на отношението на обществеността. За ученият, имиджът е комплекс от външни възприятия, натрупани в съзнанието. Изследователят на имиджа, Милко Петров, го описва като интерпретирано възприятие или изпълнена с допълнителен смисъл импресия или сходна психическа репрезентация на нашите възприятия.[7] Според учения, той зависи от характера на външните дразнения, но и от предварителната психическа нагласа на личността. Ако приемем, че имиджът е процес на въздействие върху селективната способност на съзнанието, перцептивната дейност на индивида, то откритият диалог, който се опитват да осъществят с публиките си Окръжен и Районен съд – Бургас въздейства на перцепцията на младите хора. Имиджите са носители на репутацията. Изграждането на имидж на съдебната институция може да доведе до промяна на възприятията и нагласите на публиката, отчитане на достойнствата на съда, в неговата правораздавателна роля и изграждане на индивидуалност. Върху нея и ролята и целите на съдебната власт може да се акцентира и презентира чрез осъществяваните образователни срещи с ученици и студенти, от страна на двата съда.

Според Тълковния речник, понятието „имидж“ означава „образ, който е създаден в обществото за отделен човек, група, институция, държава; репутация.“[8] Етимологичният корен на думата „имидж“ се съдържа в английската дума „image“, което

в превод означава образ. В този си контекст, имиджът на Окръжен и Районен съд – Бургас ще има своите положителни интерпретации, ако е открит и достъпен до обществеността. Младите хора трябва да имат познание за работата на съдебната власт, за да изградят своето отношение към нея. Според Кенет Боулдинг, личният имидж е склад на субективно знание за света и нещата. Изследователят третира имиджа като основен фактор за общественото разбиране, определящ човешкото поведение.[9] Тези лични познания могат да бъдат създадени, чрез пряк контакт и диалог с целевите публики. Следваната тенденция от двете съдебни институции за осъществяване на срещи и учения извън класните стаи и студентски скамейки и влизането на студенти и ученици в съдебните зали.

Нови съдебни практики

Окръжен и Районен съд – Бургас работят по проект „Студентски практики“ през 2014 г. Провежда се практическо обучение на студенти в съответствие с изучаваната специалност под контрола на ментори от съда – съдии и съдебни служители, които обучават практикантите, поставят им задачи и контролират изпълнението им. Целта е придобиване на практически опит и усъвършенстване на уменията на студента в реална работна среда. Повишаване стимула на студентите за участие в допълнително практическо обучение. Практическото обучение се проведе след одобрение на студента с помощта и под контрола на ментор от Бургаския окръжен съд, и при наставничеството на преподавател от съответния университет в рамките на 240 астрономически часа по предварително изготвена програма. Менторът обучава практиканта, възлага му задачи и контролира изпълнението им, потвърждава чрез уеб системата присъствието на практиканта, изпълнението на възложените му задачи и в края на практиката отбелязва преценката си за проведеното практическо обучение.

В същата година, 2014 г., е организирана и изнесена лекция на студенти по специалността „Право“ – задочно обучение, от Бургаския свободен университет. Темата „Съвкупност от престъпления и групиране на наказания при множество престъпления“ е била съобразена с изучавания от тях в 3 и 4 курс материал. В срещата са участвали съдии от Наказателното отделение при Окръжен съд – Бургас и ръководителят му, съдия Петя Петрова – заместник – председател на Окръжен съд – Бургас. Съдия Яни Гайдурлиев представи пред студентите същността на групирането на наказанията и правилата за определяне на съвкупността на престъпленията, различните видове и хипотези на съвкупност на престъпленията. Той подкрепи лекцията си с актуална съдебна практика. Всички присъстващи съдии се включиха в обсъждането на конкретни примери и при отговорите на поставените от студентите въпроси.

Районен съд – Бургас е избран за пилотен съд по проект „Правосъдие – приятел на детето“ през 2014 г. В рамките на проекта в сградата на съдебната палата – Бургас са обособени и оборудвани „Стая за деца“ и специализирана съдебна зала. „Стаята за деца“ е предназначена за изслушване на дете, участващо в съдебна процедура; провеждане на консултация между социален работник и психолог с дете, участващо в съдебна процедура, както и като място, където детето може да изчака в „приятелска“ среда своето или на негови близки участие в съдебно заседание. В подкрепа на децата и техните родители са изработени и две нови иновативни услуги „Информационна програма за родители“ и „Контактен център за деца и родители“. Тази инициатива е стъпка на съдебната институция в осъзнаването на необходимостта от нов подход и ново отношение към децата като участници в съдебните процедури, информираността им за техните права и интереси. Тази иновация приложена в практиката на Бургаския районен съд, води до повишаване на доверието на младите хора в съда.

В съдебната палата по покана на Окръжен съд Бургас през 2014 г. е експонирана изложба на деца от Школата по фотография към Общински детски комплекс. Със снимки на тема „Аз и моят град Бургас“ творците показват нюанси на града, видени през очите им. Това е модел на двустранен процес на информираност, от една страна децата опознават съда, влизат в неговите кулоари, което им вдъхва увереност и познания за неговата работа. От друга страна осигурява обратна връзка с другите публики – съдът и обществото. Съдът се доближава до детското съзнание и светоглед и се осигурява възможност на повече граждани да се запознаят с творчеството на младите таланти.

Аналогичен образователен процес се организира през 2016 г. На 1 юни, Денят на детето, ученици от 5 и 6 класове на ОУ „Васил Априлов“ посещават съдебната палата и се организира своеобразен детски празник, посветен на празника. В инициативата участват и фотографи от Школата по фотография при Общински детски комплекс. Учениците рисуват по темата „Съдът в детските очи и мечти!“ Техният ръководител и преподавател по рисуване, Анна Михайлова определя посещението на децата като ренесансова мисия, чрез изкуството да се развива въображението. Младите хора да опознаят съда, неговата дейност и мисия и да успеем чрез творчеството им, да погледнем институцията през техните очи.

Учениците успяват да наблюдават протичането на реален съдебен процес, да влязат в съдебна зала, запознат се с работата на магистратите. Провокацията към младите творци ги стимулира да творят и с картините си илюстрират наученото от

съда в този ден. Децата, като участници в тази иновативна комуникационна и образователна спирала създават идея за нова съдебна институция „Съд на изкуството и прегрешенията“.

Активното сътрудничество на Окръжен и Районен съд – Бургас с образователни институции продължава през 2015 г. Двата съда си партнират успешно с правната катедра към Бургаския Свободен Университет, като се осигурява възможност на студентите през цялата учебна година да посещават съда, а също така се организираха и съвместни инициативи по повод Деня на отворени врати. През същата година се сключва споразумение за сътрудничество с Университета „Проф. Асен Златаров“ с цел провеждане на учебни практики в съда на студенти от специалността „Социална педагогика“. Студентите се запознаха на място с организацията на работа в съда, със създадените условия за прилагане на детско правосъдие, както и имаха възможност да се срещнат с магистрати и да обсъдят ролята на социалния работник и психолога в съдебния процес с участието на деца.

Представители на Районен съд – Бургас участват на 20 април 2016 г. в организирания от Факултета по обществени науки към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ форум на тема „Партньорство в практическото обучение на студенти“. Целта на форума е била обсъждане на възможностите за продължаване и подобряване на сътрудничеството между факултета и институциите, в които се провеждат дългосрочни и краткосрочни стажове на студенти от педагогическите специалности. Районен съд – Бургас е удостоен с плакет за „Партньор в практическото обучение на студенти педагози“. Партньорството между Районен съд – Бургас и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ започва през 2015 година, когато се сключва рамков договор за сътрудничество с цел запознаването на бъдещите специалисти с работата на Районния съд и популяризирането на неговата дейност чрез осъществяване на учебни практики на студентите от специалността „Социална педагогика“. В продължение на две години студенти от специалност „Социална педагогика“ посещават Районен съд – Бургас, където се запознават със структурата, организацията на работа на съда, срещат се с магистрати от съда, които ги запознават с нормативната уредба, свързана със семейните отношения, закрилата на детето, закона за домашно насилие и други процедури, засягащи пряко интересите на децата. Студентите се запознават също така и с наказателната отговорност на малолетни и непълнолетни лица, както и с прилагането на наказателен процес. Акцент на посещенията се поставя на ролята на социалните работници в процесите с участието на деца. Студентите имат възможност да посетят и съдебни заседания, за да придобият знания и на практика да се запознаят със съдебните процедури.

Наблюдава се процес на отворено образование. Излизане извън класическия формат на обучение. Действащи магистрати, със силата на своите компетенции и професионализъм, предават на студентите своя практически опит. Липсата на тежестта на тогиче не ги прави по-малко правдиви, но ги представя като част от обществото, което прилага законите. Този процес, от една страна, е представяне на съдебната институция в нейната реална същност, от друга – по-прекия досег с младите хора, откритост на съда. Двустранната комуникация е обмен не само на знания, но и приобщаване и изграждане на мост между поколенията и предстоящото професионално израстване на студентите. Младите хора не само се образоват, но успяват да променят своите нагласи към съда и изграждане на добро отношение, което е един от компонентите на репутацията. С този метод на работа, Окръжен и Районен съд – Бургас изграждат силна идентичност и познаваемост за своите публики, основаващи се на смислени взаимоотношения с тях. Изградената вече репутация на съдебната институция пред младите хора, води след себе си и изграждане на имидж.

В оповестен доклад до медиите, за дейността на Окръжен съд – Бургас и Районните съдилища през 2015 г., председателят на Окръжния съд, Боряна Димитрова казва: „*Остава въпросът обаче, дали подобни инициативи са достатъчни за справяне с имиджовата криза, в която се намират съдилищата. Обществото продължава да не разбира сложността на съдийската работа, а ние продължаваме да не успяваме да обясним адекватно, какво точно се случва в съдебните зали и защо съдът не може и не трябва да се поддава на влиянието на общественото мнение, провокирано, дали от липсата на добро законодателно решение за справедливост, или от чувство за мъст. Все още работим усилено по въпросите за уеднаквяване на съдебната практика и предвидимост в правораздаването, макар и в сложна законодателна среда, което е от изключителна важност за доверието към институцията.*“

Според изследователят на имиджа, Милко Петров, при появата на нови предизвикателства има два основни начина да се справиш с тях. Или да се противопоставяш на доминиращата тенденция, уповавайки се на досегашния си капитал, престиж и опит, или да се впуснеш по вълната на промените и да извлечеш максимума от предоставената ти възможност.[10] С организирането на образователни форуми и срещи с обществеността, с открити уроци и обучения на ученици и студенти, тенденция, която се наблюдава в работата на двата съда в изследвания период, 2014-2016 г., може да се обърне обществения негативизъм в позитивно отношение към съдебната институция. Да се търсят нови образователни възможности за информираност на младите хора. Петров приема, че хората, в частност – организации, могат сами да създават определен имидж.

Case – study: Дни на отворени врати

Провеждането на инициативата „Дни на отворени врати в органите на съдебната власт“ се превръща в традиция за двата съда в изследвания период, като програмата винаги е изпълнена с редица събития. През 2014 г. над 200 ученици и студенти са посетили Окръжен и Районен съд – Бургас. Инициативата е била насочена към повишаване на правната култура на подрастващите относно престъпления свързани с наркотици и отрицателното въздействие при употребата им. За да се запознаят младите хора с опасните последици от наркотиците, двата съда организират среща с директора на Българския институт по зависимости, д-р Георги Василев, който изнася беседа как влияят наркотиците върху здравето на човек и как се стига до зависимости от алкохол, хероинът, метаамфетаминът и други. Според Петев единствената константа на съвременния свят е промяната. За учения обществото е най-голямата организация, която се трансформира, за да се възпроизвежда.[11] Ако се опрем на тази теория, инициативата „Дни на отворени врати“ през 2014 г. цели разкриване на рисковете от употребата на наркотични вещества пред младите хора и тяхното осмисляне, т.е. въздействия се на съзнанието на подрастващите, оттам и трансформацията в тяхното мислене. Всичко това онагледява един образователен процес, който по своята същност е открит и търси диалогичност и разбиране, компоненти на знанието.

През 2015 г. инициативата „Дни на отворени врати“ се провежда под патронажа на Висшия съдебен съвет в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“. Провежда се конкурс за ученическо есе „Познатата и непознатата съдебна власт“, в който се включват 30 ученици от населени места в окръжния район – Бургас, Несебър, Поморие, Средец и други. Окръжен и Районен съд Бургас отново се фокусират върху проблема с наркоманиите в симулативен съдебен процес, който подготвят със студенти от специалността „Право“ на Бургаския свобо-

ден университет. Студентите застават на мястото на съда, прокурора, защитника и останалите участници по делото, за да придобият преки впечатления за работата в съдебно заседание и да привлекат вниманието на гостите в „Денят на отворени врати“ към този правен процес.

Студентите по „Право“ към Бургаски свободен университет се включват в кръгла маса на тема „Същността на професията на магистрата“. Разделени на групи те дебатират защо предпочитат професията на съдията, на прокурора или на следователя, за нравствените и професионални качества, които трябва да притежава всеки кандидат или заемащ тази професия. Модераторите – съдии и прокурори, целят да провокират участниците да мислят и увеличат своите познания за съдебната власт, нейните структури и проблеми.

През 2016 г. млади хора от 5 бургаски училища – ГПАЕ „Г. Милев“, ГПНЕ „Гьоте“, ГРЕ „Г.С. Раковски“, ПМГ „Акад. Н. Обрешков“ и ПГСАГ „Кольо Фичето“, се включват в инициативата „Дни на отворени врати“. „Това е кампания, насочена към младите хора, защото те са бъдещето и надеждата на държавата!“, думи, с които председателят на Бургаския окръжен съд, Боряна Димитрова, поставя начало на поредицата от дискусии, които последват в деня. Бургаските ученици правят интерактивни разходки из съдебните зали и отдели, в края на всяка дискусия. За Петев предпоставка за добра комуникация е координиране на двата вида информационни потоци – вътрешни и външни. Ефектът от нея са социално приемане, разбирателство, намирането на смисъл. Ако приемем, че с илюстрираните инициативи говорим за комуникация в организации като училището, университета, от една страна говорим за вътрешен образователен поток, какъвто осъществява самата учебна институция, от друга страна – опознавателен поток от външна страна, в лицето на обекта, в случая Окръжен и Районен съд – Бургас и тяхната работа. Тази осъществена двустранност е иновативен образователен модел. През 2016 г. инициативата „Дни на отворени врати“ е част от протичащата Образователна програма в двата съда „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“.

Case – study: Пилотна образователна програма на ВСС „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“.

Образователната програма „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“, която е пилотна и се осъществява от Окръжен и Районен съд – Бургас, съвместно с Окръжната и Районна прокуратура в града, цели да обогати познанията на учениците относно структурата и функциите на

българската съдебна власт, да формира правна грамотност и култура в младите хора, разбираемост и отвореност към общественото правосъдие, реализиране на един от елементите на гражданското образование на практика. Програмата се изпълнява през учебните 2014/2015 г. и 2015/2016 г., в рамките на която двата съда избират училища – партньори, като работят в сътрудничество и реализират учебна програма. Образователната програма преминава под формата на лекционен курс. През учебната година на учениците се представят различни теми, свързани със съдебната система, хулиганските прояви на непълнолетни лица и последиците от тях, разделение на властите в Република България, темата за децата и кибер-престъпленията, трафика на хора.

Образователната програма приключва през 2016 г. с организиране на викторина, с участието на пет бургаски училища – Търговска гимназия – Бургас, ПМГ „Акад. Н. Обрешков“, ГПАЕ „Г. Милев“, ГПТЕ „Гьоте“ и ГРЕ „Г. С. Раковски“. Председателят на Окръжен съд – Бургас, Боряна Димитрова се обръща към включилите се ученици с думите *„Бургас има изключително будни и умни деца. Дано ние сме успели да повишим с една стъпка доверието към нашите действия!“* Заместник кметът по образование в Община Бургас, Йорданка Ананиева, която е гост на викторината се обръща към организаторите и участниците с думите *„Радостен факт е, че съдебната власт има такава инициатива – да отвори вратите за най-добрите ученици! Много е важно младите хора на България, че като бъдещо поколение съдии и прокурори, са важна част от правовата ни държава.“*

Проведената викторина провокира младите хора да опознаят законите в страната, тяхното приложение и съдебна практика и ги мотивира да мислят и изразяват своето мнение и позиция. Този анализаторски подход не би могъл да бъде осъществен, ако липсват знания. Тук е ролята на интерактивното съдебно състезание между училищата, като мотив и стимул тези познания да бъдат необходимост и стъпка към победата в импровизираната надпревара.

Образователна иновативност

В направен документален филм за провеждането на инициативата „Ден на отворени врати“ в двата съда, анкетирани участници, в лицето на учениците, коментират положителната роля при опознаване работата в съдебната система при провеждането на подобни срещи и прояви. Анкетирани участници говорят за недосегаемост на съдебната институция, непознаване на действащите правила и законодателство в Република България и отчитат като полезен организиран „Ден на отворени врати“ и образователни открити уроци. Младите хора споделят, че съдът внушава респект и е институция с авторитет, който се явява основата на полагането на нови знания. Но е добре да се търсят нови форми на диалогичност и представяне работата на съда.

Литература

1. <https://bg.wikipedia.org/wiki/>. Последно посещение 17.08.2016 г.
2. <http://talkoven.onlinerechnik.com/duma/>. Последно посещение 17.08.2016 г.
3. Христов, Ч. Убеждаване и влияние. С., 2008.
4. Цветкова, М. Човекоцентричен подход към понятието „информация“ //Годишник на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, ФЖМК, Том 11, С. 2004.
5. <http://technik.info/>. Последно посещение на 18.08.2016 г.
6. <https://bg.wikipedia.org/wiki/>. Последно посещение на 18.08.2016 г.
7. Петров, М. Персоналният имидж. Изграждане, контрол, рецепция. С., 2005.
8. <http://www.t-rechnik.info/home/search>. Последно посещение на 18.08.2016 г.
9. Boulding, K.E. The image; Knowledge in Life and Society, 2nd Ed. University of Michigan, 1977.
10. Петров, М. Новият образ на вестника – огледало или прозорец? //От век на век, от слово към слово. Сборник в чест на проф. дин Филип Панайотов, С., 2014.
11. Петев, Т. Комуникационната спирала – трансформации и конфликти. С., 2013.